



## **PODCAST Participatie van kinderen in situatie van onveiligheid. Interview met twee consulenten**

Opgenomen door Nele Haedens, Agentschap Opgroeien, 2022

### **Episode 3: Reflectie op de casus**

**Nele:** Wat ik nog altijd frappant vond, is dat je zegt “ze zien Cindy”, en dan heb je toch beslist, los van alles, we gaan die samen zetten met Cindy. Wat was je motivatie om dat toch te doen?

**Yasmine:** De vraag van de kinderen. En op dat moment de kinderen ophalen, wat emotioneel heel moeilijk is. En dan vragen die kinderen iets, en dan zeg je, “ja we moeten dat doen.” Omdat dat dan hun enige houvast was. Cindy was hun enige houvast. Zij kenden mij niet. Zij hadden mij nog nooit gezien. En dan moet je daar voor gaan. Cindy was hier. Dat diende zich aan. Ik weet niet of we dat ooit nog een keer gaan meemaken, maar op dat moment was dat puur instinct. De kinderen die vragen, dus wij doen.

**Cindy:** Maar dat zou ook mooi zijn als dat meer kon uitgebouwd worden. Al is het desnoods in zo een situatie, dat is wishful thinking, dat wij samen de kinderen gaan halen vanuit een OCJ en een SDJ.

Zij missen ook een stuk, want ouders komen wel op dat engagementsgesprek. En plots zitten wij daar met een blokkering. En dit is zo belangrijk. Wij hebben dan ook naar hen toe kunnen zeggen, “Yasmine gaat nu verder.” Dat wij zo mooi die overdracht kunnen geven. En, “ik geloof dat dit goed gaat gaan. Yasmine gaat ook naar jou luisteren.”

**Cindy:** En in de ideale wereld zouden wij dat veel meer moeten kunnen doen. Omdat voor kinderen is dat soms heel onduidelijk. OCJ, SDJ, wat doe jij dan juist anders?

**Nele:** Ja, voor een kind maakt dat niet uit.

**Yasmine:** Neen, plus ook, er zijn soms ook wel wissels van consulenten binnen dezelfde dienst, voor kinderen is dat soms onduidelijk. En dan is het des te beter dat je dat op die manier kan doen.

**Nele:** En mochten wij aan de kinderen kunnen vragen wat dat moment voor hen betekend heeft? Wat denk je dat zij zouden zeggen?

**Yasmine:** Ik vind dat een heel moeilijk, omdat op dat moment al die kinderen in crisis zaten. Wij weten dat kinderen in crisis heel weinig opnemen. Het zal wel iets voor hen betekend hebben. Maar ik denk dat het net door die crisis heel moeilijk is om in te schatten, wat heeft dat betekend voor hen?

**Cindy:** Het was inderdaad heel emotioneel. Maar wat ik mij wel nog herinner, het oudste meisje was toen 10 jaar. Ik weet wel dat ik tegen haar zei, “het is goed”. En dan kwamen plots die tranen. We hebben samen nog kleertjes gesorteerd, want het was daar één boel. Maar ik denk dat het voor haar goed was dat zij die boodschap kon krijgen, “het is goed, het is goed zoals het is”. En het feit dat zij zich de hele tijd al sterk gehouden had, ook voor die kleintjes, want zij had daar echt een zorgende rol. En toen kwamen die tranen. En toen: “het is goed meisje, ween maar eens goed”.

**Cindy:** Echt wel de boodschap, “je mag ook verdrietig zijn. Je hebt net van je mama afscheid moeten nemen. Het is onduidelijk wanneer je ze zal terug zien.” En op dat moment het kind mandaat geven, “ok, laat het maar gaan.”

**Yasmine:** Het was ook zo mooi. Ik weet nog toen we in het crisisleeggezin toekwamen dat de zus het jongste kindje kon meesturen van “het is ok, je mag mee met die mevrouw.”

**Cindy:** Ik vond dat ook, als zusje. Maar ik denk dat zij dat ook maar kon doordat wij haar die geruststelling hebben proberen geven.

**Yasmine:** Ze geeft op dat moment aan haar zusje het mandaat om mee te gaan met een wildvreemde vrouw. Die natuurlijk gescreend was door pleegzorg. Maar ja, een kind van 10 weet dat niet. En eigenlijk geeft zij op dat moment mandaat aan haar zus, “ga maar, het is ok.”

**Cindy:** Dat was mooi, he. Ik denk dat zij haar anders ook heel dicht bij haar zou gehouden hebben. Want zij had ook die zorgende rol.

**Nele:** En wat denk je dat daartoe bijgedragen heeft, dat zij dat toch heeft kunnen zeggen?

**Cindy:** Misschien ook die geruststelling. Ook al zaten zij in crisis. En, ik weet het niet, misschien dat ik er toch ook als vertrouwde persoon bij was. Want, “eigenlijk mag je dat hier vertrouwen. Het is goed.”

**Yasmine:** Want ik weet niet of dat zou gelukt zijn als ik met haar alleen zou zijn geweest. Zij kende mij ook niet. Terwijl Cindy kende ze wel. Dan is dat het kleine stukje vertrouwen waardoor zij wel gezorgd heeft dat het kon.

**Cindy:** En dat merk je heel sterk bij kinderen, laat er toch iemand meelopen. Gelijk welke weg dat er moet gegaan worden, ze gewoon vasthouden. Ik ben daar weer met mijn trajectbegeleiding. Dat is zo belangrijk, vooral naar die kleintjes. Zij gaan echt nog zo naar die gezichten. Het is soms domweg die doos met duplo's die je mee hebt. Maar het is voor hen een herkenningspunt. Terwijl oudere kinderen of volwassenen gaan meer luisteren naar wat er gezegd wordt. En daar kan je gemakkelijker die transfer maken. Voor kinderen zit het soms in die kleine, voor ons banale dingen, maar voor hen herkenbaar.

**Yasmine:** Ik wil daar wel eufke op inpikken. Als het van OCJ naar SDJ komt en wij kunnen zo een overdracht doen, kunnen kinderen inderdaad wel zeggen, “Ah, maar jij bent zoals die mevrouw met de duplopoppetjes die al eens geweest is bij mij.” Dat is vaak een herkenningspunt voor hen. “Die mevrouw heeft toen dat en dat gezegd, ga jij dat ook doen? Praat jij ook met mijn mama en papa?”

**Cindy:** Dat is zo herkenbaar voor hen. Het gebeurt ook dat zij soms geen naam meer weten. Meestal gaan wij ook naar de school voor de kinderen. Dat is een vertrouwde omgeving. Maar het gebeurt ook dat zij eens naar hier moeten komen. En ja, “dat is die mevrouw van Ieper.” Ok ja, dat is dan hun link. Maar je bent daar herkenbaar in en dat is belangrijk.

**Nele:** het is een schrijnende situatie, daar niet van, maar in die schrijnende situatie kan je wel lichtpunt zijn voor die kinderen. En dat is wel gebeurd. Natuurlijk wil je het anders, dat zij samenblijven.

**Cindy:** Ik denk dat de sterkte ook was dat de kinderen allemaal samen waren. Eigenlijk had ik alle kinderen ook allemaal apart gezien. Ik probeer altijd de kindjes apart te spreken. En dat lukt meestal wel. En voor mij was het ook de eerste keer dat ik ze ook echt allemaal samen zag. En zij wisten ook niet wie er wat gezegd had. En ik denk dat zij ook de boodschap kregen, dat is hier het gemeenschappelijk verhaal.

**Nele:** En wat heb je dan precies gedaan op dat moment?

**Cindy:** Ik denk dat wij toen verteld hebben, dat wij ook heel goed weten, eigenlijk ging dat over verschillende vlakken. Er was daar ook een seksuele onveiligheid. Ofwel waren kinderen slachtoffer, getuige. Wij hadden ook de basiszorg die niet in orde was. Echt alles eigenlijk. Ik denk dat wij dat ook vernoemd hebben naar hen. “Waar hebben jullie wel recht op?” Ook rond het seksuele. Want dat is niet ok. En ook vooral dat wij kunnen zeggen hebben, “kijk, wij weten dat mama jullie heel graag ziet. Wij weten dat mama jullie graag heel dicht bij haar wil houden. Maar eigenlijk hebben jullie niet de hulp kunnen krijgen die jullie nodig hebben. Mama heeft veel verteld aan iedereen. Maar het zorgde er ook wel voor dat het niet lukte om jullie de hulp te geven die jullie nodig hadden. Dat jullie niet op school geraakten. Dat jullie geen nieuwe schoentjes kregen. Dat er geen eten kwam. Dat er ook erge dingen met jullie gebeurden.” Je zag wel bij die oudste kinderen de herkenbaarheid. Bij die kleintjes, voor hen is dat nog iets anders. Maar ik herinner mij van dat kindje dat toen juist naar school ging, er was daar ook een papa weggehaald uit het gezin, en ook misbruik naar één van die oudere kinderen. Dat zij vroeg, “Waar is mijn papa nu?” En dat was het antwoord dat zij wilde, hoe klein zij ook was. Ok, dat was dan op haar manier.

Ik denk dat dit het stuk is dat ik mij ervan herinner.

**Cindy:** Zoals ik daarnet al zei, ook het feit dat alle kinderen wel in de ruimte aanwezig waren. Niet alleen de oudsten maar ook die aan het spelen waren. We weten van kinderen dat hoe klein zij ook zijn, zij vangen altijd wel iets op. Heel vaak hebben wij ouders die zeggen: “Zij liggen in hun bedje. Zij hebben dat niet gehoord.” Als er bijvoorbeeld intrafamiliaal geweld is. Maar dan kunnen wij wel zeggen tegen de ouders, hoe klein zij zijn, er is altijd wel iets dat zij horen. En daarom is het zo belangrijk, hoe jong zij ook zijn, dat er verhaal naar hen wordt gebracht. Ouders schrikken daar soms van. “Hebben mijn kinderen dat naar jou gebracht? Wij dachten dat zij dat niet hoorden. Dat zij in hun bedje zaten. Of dat zij buiten aan het spelen waren.”